

- PROJEKT -

RADA MIEJSKA W GLIWICACH	
Urząd Miejski w Gliwicach	BPR
30 WRZ. 2009	
Nr	

Uchwała Nr

Rady Miejskiej w Gliwicach

z dnia

w sprawie zatwierdzenia „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2010”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. Nr 142 poz. 1591 z 2001 r. z późn. zm.), art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. Nr 70 poz. 473 z 2007r. z późn. zm.), na wniosek Prezydenta Miasta

Rada Miejska w Gliwicach

uchwała:

§ 1

Zatwierdzić „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2010” w brzmieniu według załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą od 1 stycznia 2010 r.

PREZYDENT MIASTA

Zygmunt Frankiewicz

30 WRZ. 2009

Naczelnik Wydziału
Zdrowia i Spraw Społecznych

Lucyna Woźniak

2009-09-24

RADCA PRAWNY

Tomasz Młynarczyk

24.09.09.

Uzasadnienie

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy, zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy. Realizacja zadań prowadzona jest w ramach miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych uchwalanego corocznie przez radę gminy, zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy. Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy, zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w miejskim programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Naczelnik Wydziału
Zdrowia i Spraw Społecznych

Lucyna Woźniak

2009-09-24

Zastępca Prezydenta Miasta

30. 09. 2009

Renata CABAN

Załącznik
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Gliwicach
z dnia

**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA MIASTA GLIWICE NA ROK 2010**

Gliwice 2009 r.

Naczelnik Wydziału
Zdrowia i Spraw Społecznych

Lucyna Woźniak

2009-09-24

SPIS TREŚCI :

1. WSTĘP.
2. KORELACJA MPPIRPA DLA MIASTA GLIWICE NA LATA 2010 Z INNYMI USTAWAMI, PROGRAMAMI I STRATEGIAMI.
 - 2.1. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 - 2010 (zadania administracji rządowej).
 - 2.2. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 – 2010 (zadania województwa).
 - 2.3. Gminny/Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zadania gminy/miasta).
3. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE MIASTA GLIWICE.
4. ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA MIASTA GLIWICE NA ROK 2010.
5. ODBIORCY PROGRAMU.
6. REALIZATORZY PROGRAMU.
7. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU.
8. SKŁAD, ZASADY DZIAŁANIA I FINANSOWANIA PRAC GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.
9. MONITOROWANIE.
10. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

WSTĘP.

Ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. z 2002r. Nr147 po.1231 z późn. zm.) generalnie nakłada obowiązki o charakterze ogólnym na administrację rządową w postaci zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

Działania te można podzielić na trzy płaszczyzny działania:

1. podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu, wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy,
2. popieranie tworzenia i rozwoju organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkohol oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, jak również zapewnienie warunków sprzyjających działaniom tych organizacjom,
3. współpraca z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Ustawa wskazuje sposoby, w jaki właściwe poszczególne organy administracji publicznej mają realizować zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi. Otóż, jak stanowi ustawa art. 2 odbywać się to ma przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej na każdym, szczeblu samorządu terytorialnego oraz na szczeblu centralnym.

Ustawodawca określa główne kierunki działania:

1. tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu,
2. działalność wychowawcza i informacyjną,
3. ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwości struktury produkcji napojów, alkoholowych przeznaczonych do spożycia w kraju,
4. ograniczenia dostępności alkoholu,
5. leczenia, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
6. zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie
7. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Odpowiedzialność za realizację i odpowiednie ukierunkowanie powyższych działań spoczywa na wszystkich szczeblach administracji.

KORELACJA MPPIRPA DLA MIASTA GLIWICE NA ROK 2010 Z INNYMI USTAWAMI, PROGRAMAMI I STRATEGIAMI.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice na rok 2010 rok opracowano między innymi na podstawie :

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 793 z późn. zm.),
2. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 62, poz. 593 z późn. zm.),
3. Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz.1143 z późn. zm),
4. Ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651),
5. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493),
6. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).

Miejskie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice na 2010 rok skorelowany jest między innymi z następującymi programami:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2007 - 2015,
2. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 – 2010,
3. (Śląski) Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 – 2010,
4. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2006 – 2015,
5. Miejski Program Budowania Lokalnego Systemu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2008-2013,
6. Strategia Edukacyjna Miasta Gliwice na lata 2005 – 2012,
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
8. Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży na lata 2004 - 2014,
9. Program opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2007 – 2010.

Naczelnik Wydziału
Zdrowia i Spraw Społecznych

Lucyna Woźniak

2009 -09- 24

NARODOWY PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA LATA 2006 – 2010.

ZADANIA ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ.

Na **administracji rządowej** zgodnie z art. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nałożone jest zadanie kształtowania polityki społecznej poprzez: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, działalność wychowawczą i informacyjną, ustalenie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w kraju, ograniczenie dostępności alkoholu, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie zadanie to jest realizowane w postaci **Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 - 2010**. Program jest zatwierdzany przez Radę Ministrów, a przygotowany w formie projektu przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Główne zadania i kierunki programu to:

1. rozwijanie edukacji publicznej przy współudziale mediów mają na celu:
 - a) informowanie o problemach i szkodach oraz zachowaniach ryzykownych związanych z piciem i nadużywaniem alkoholu, konsekwencjach takich zachowań, a także metodach leczenia i zapobiegania szkodom zdrowotnym i społecznym,
 - b) promocję zdrowego stylu życia, trzeźwienia i abstynencji,
2. zwiększenie dostępności i jakości szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych z uwzględnieniem programów zaadresowanych do: rodziców w zakresie podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz sprzedawców w zakresie odpowiedzialności prawnej i estetycznej związanej z handlem alkoholem,
3. systematyczne kontrolowanie zasad prowadzenia reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz szczególnie ochrona ludzi młodych przed wpływem działań marketingowych,
4. rozwijanie polityki fiskalno - cenowej mającej na celu ograniczenie globalnego spożycia napojów alkoholowych oraz zmianę struktury ich konsumpcji na rzecz napojów niskoprocentowych,
5. systematyczne kontrolowanie dostępności alkoholu w szczególności w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim oraz podniesienia efektywności egzekwowania prawa w przypadku naruszenia zasad obrotu napojami alkoholowymi oraz handlu poza legalną siecią punktów sprzedaży,
6. szkolenie profesjonalistów w takich sektorach jak ochrona zdrowia, edukacja, pomoc społeczna, wymiar sprawiedliwości oraz liderów społeczności lokalnych i środowiskowych samopomocowych w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych,
7. zwiększenie liczby interwencji podejmowanych przez lekarzy i pielęgniarki w ramach podstawowej, rodzinnej i specjalistycznej opieki zdrowotnej wobec osób pijących ryzykownie i szkodliwie, w szczególności podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Zwiększenie liczby pracowników ochrony zdrowia i studentów uczelni medycznych przedszkolnych zakresie stosowania ww. metod,
8. zwiększenie dostępności i skuteczności programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych/pijących szkodliwie i członków ich rodzin (dorosłych i dzieci) doznających szkód z tego powodu,
9. tworzenie programów pracowniczych mających na celu zapobieganie nietrzeźwości w miejscu pracy, a także podejmowanie interwencji wobec osób nadużywających alkoholu,
10. zwiększenie dostępności i skuteczności programów pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, wdrożenie programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców oraz rozwijanie i doskonalenie procedury interwencyjnej w sprawach przemocy w rodzinie,
11. zwiększenie dostępności i skuteczności interwencji podejmowanych wobec nietrzeźwych kierowców, a także wprowadzenie programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób zatrzymanych za jazdę pod wpływem alkoholu, a wobec recydywistów także programów terapeutycznych. Doskonalenie nowelizacji w tym zakresie,
12. wdrażanie zasad kontroli redukujących destrukcyjne skutki zachowań osób nietrzeźwych w miejscu publicznym m.in. na stadionach i w PKP,

13. wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych, służącego rozwojowi działań wdrażanych w ramach gminnych i wojewódzkich programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, tworzenie sieci partnerskich i forów eksperckich, służących wymianie informacji i poprawie współdziałania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych,
14. wspieranie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe i środowiska wzajemnej pomocy, ukierunkowanych na zapobieganie lub zmniejszanie szkód związanych z alkoholem,
15. gromadzenie i przekazywanie danych, badania i monitorowanie zjawisk i zasobów w sferze problemów alkoholowych, analiza kosztów ekonomicznych i społecznych oraz efektywności podejmowanych działań naprawczych i profilaktycznych.

WOJEWÓDZKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA LATA 2006 – 2010.

ZADANIA WOJEWÓDZTWA.

Zadania **samorządu województwa** w ramach kształtowania polityki społecznej odbywa się w postaci **Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 - 2010**. Odpowiedzialność za koordynację przygotowanie i realizację tego programu spoczywa na Zarządzie Województwa, który to udziela pomocy merytorycznej instytucjom i osobom fizycznym realizującym zadania objęte programem oraz współdziała z innymi organami administracji publicznej w tym zakresie. (Śląski) Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 - 2010 realizowany jest przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach.

Główne zadania i kierunki programu to:

1. wspieranie i udzielanie pomocy samorządom gminnym w realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz samorządom powiatów, które włączają się w zadania z zakresu profilaktyki problemów alkoholowych,
2. prowadzenie szkoleń dla osób zaangażowanych w działania profilaktyczne i naprawcze, w szczególności dla koordynatorów gminnych programów oraz członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracowników punktów konsultacyjnych, a także przedstawicieli służb zaangażowanych w realizację wspomnianych programów (policjantów, pracowników socjalnych, kuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości, lekarzy i pracowników służby zdrowia pracowników systemu oświaty oraz kadr kultury fizycznej),
3. wspomaganie działań dotyczących ewaluacji wojewódzkich i gminnych programów profilaktycznych oraz szkoleń z zakresu doskonalenia umiejętności promocji i edukacji publicznej,
4. wspieranie rozwoju i modernizacji usług terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, monitorowanie zadań Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia,
5. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla młodziecy uzależnionej od alkoholu – uruchomienie specjalistycznej, wojewódzkiej placówki realizującej program terapii dla nastolatków,
6. prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych ukierunkowanych na ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez kobiety w ciąży - uruchomienie specjalistycznego systemu konsultacyjnego dla rodziców i opiekunów dzieci z zespołem FAS i innymi zaburzeniami związanymi z piciem alkoholu w okresie ciąży,
7. wspieranie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu przebywających w zakładach karnych,
8. wdrażanie metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji wobec nadużywających alkoholu pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej - edukacja lekarzy i innych pracowników służby zdrowia w zakresie jej stosowania w praktyce lekarzy rodzinnych,
9. wspieranie rozwoju nowoczesnych programów profilaktycznych realizowanych w środowisku szkolnym i rodzinnym oraz w grupach podwyższonego ryzyka,
10. wspieranie rozwoju lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinach alkoholowych we współpracy z policją, pomocą społeczną, placówkami lecznictwa odwykowego, powiatowemu centrami pomocy rodzinie, organizacjami pozarządowymi oraz gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych,
11. organizowanie konferencji i szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
12. inicjowanie i udział w ogólnopolskich regionalnych kampaniach edukacyjno-informacyjnych dotyczących różnych aspektów problemów alkoholowych,
13. systematyczne prowadzenie badań dotyczących wzorów konsumpcji alkoholu oraz monitorowanie postaw i zachowań społecznych wobec problemów alkoholowych na terenie całego województwa i w wybranych gminach,
14. wspieranie programów realizowanych przez instytucje i podmioty pozarządowe zajmujące się rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz środowiska wzajemnej pomocy, w tym stowarzyszeń abstynenckich.

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

ZADANIA MIASTA.

Przedmiotowa ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa **zadania gminy**. Art. 4¹ mówi, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań jednostek samorządu terytorialnego - jako zadania własne gminy.

Do zadań należy:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
 2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
 3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
 4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- a także:
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,
 7. określenie przez Radę Miasta w formie uchwały :
 - a) liczby punktów sprzedaży na terenie gminy (miasta) napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
 - b) zasad usytuowania na terenie gminy (miasta) miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE MIASTA GLIWICE.

Gminny program jest adresowany do całej społeczności mieszkańców Miasta Gliwice, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych, osób zajmujących się problemami alkoholowymi zawodowo. Głównym zadaniem programu to stworzenie warunków służących zmniejszeniu szkód społecznych i ekonomicznych związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu oraz ochronie rodzin dotkniętych problemami związanymi z nadużywaniem alkoholu polegającego na zapobieganiu przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu tych mieszkańców.

W trakcie realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dążyć należy do: zapobiegania występowania nowych przypadków problemów alkoholowych, zmniejszenia dotychczasowej ilości problemów alkoholowych, ograniczenia rozmiarów narastania problemów alkoholowych na terenie Miasta, zwiększenia skuteczności przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych, zwiększenia dostępności i skuteczności zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami, uwzględnienia problematyki przemocy w rodzinie związanej z nadużywaniem alkoholu, a głównie ochrony rodziny przed przemocą, systemowego i stałego prowadzenia profilaktyki dla dzieci i młodzieży, rozszerzenie systemu szkoleń pracowników z różnych środowisk zawodowych, poszerzenia ofert zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

Opracowanie obecnego programu zostało oparte o:

- 1) zebranie danych we własnym zakresie,
- 2) porównywanie danych z lat ubiegłych,
- 3) przeprowadzeniu konsultacji z przedstawicielami instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rzecz mieszkańców Miasta Gliwice.

We wstępnym etapie opracowywania programu Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych dokonał zebrania i analizy danych dotyczących istniejącej sytuacji na terenie Miasta Gliwice.

Przy Urzędzie Miejskim w Gliwicach działa **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to 11 osób.

W ramach Komisji działają dwa podzespoły:

- 1) zespół prowadzący rozmowy interwencyjno-motywacyjne z osobami uzależnionymi od alkoholu i współuzależnionymi,
- 2) zespół ds. kontroli rynku alkoholowego (kontrolujący punktu sprzedaży napojów).

W ubiegłym roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęły 272 wnioski o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu. Przeprowadzono rozmowy motywujące z 551 osobami, z czego 171 osób podpisało zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego w Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Gliwicach, 37 osób nie wyraziło zgody na podjęcie leczenia, 279 osób to osoby współuzależnione, którym Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzieliła informacji, gdzie szukać pomocy psychologicznej i prawnej, 64 osoby skontrolowano w zakresie kontynuowania terapii, 91 osób zostało przebadanych przez biegłych sądowych (psychiatra i psycholog). Do Sądu Rejonowego w Gliwicach Uchwałą Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowano 210 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego oraz 95 wniosków o wycofanie spraw z uwagi na niemożliwość ustalenia aktualnego miejsca pobytu. Ponadto Komisja zaopiniowała 218 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu pod względem zgodności z przepisami. W 19 punktach sprzedaży alkoholu przeprowadzono kontrolę przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz uchwałami Rady Miasta. Przeszkolono 250 sprzedawców alkoholu.

Działania podjęte przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec członków rodzin, w których dochodzi do przemocy to: wezwanie nadużywającego alkohol sprawcy przemocy na rozmowę interwencyjną, skierowanie sprawcy do wzięcia udziału w programie korekcyjnym, skierowanie dorosłych ofiar przemocy do specjalistycznych placówek terapeutycznych do wzięcia udziału w samopomocowej grupie wsparcia, skierowanie dzieci ofiar przemocy do świetlicy socjoterapeutycznej, skierowanie dziecka do grupy terapeutycznej, powiadomienie Sądu Rodzinnego o sytuacji dziecka. Dodatkowe działania informacyjne z zakresu edukacji i profilaktyki i leczenia choroby alkoholowej prowadzone są przez komórkę mającą siedzibę w Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w formie punktu pierwszego kontaktu dla osób zwracających się o pomoc w związku z problemami alkoholowymi i przemocy w rodzinie.

Rynek napojów alkoholowych w ubiegłym roku można scharakteryzować w następujący sposób: łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Miasta (limit sklepów + limit lokali gastronomicznych) 700, uchwalony przez Radę Miejską limit punktów napojów

sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) to 500 sklepów, liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ogółem 32.

W Mieście Gliwice wyznaczono **punkty sprzedaży napojów alkoholowych**: z miejscem do spożycia w miejscu zakupu - 397, poza miejscem sprzedaży - 226 w tym: do 4,5 % oraz piwa - 259, od 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa - 237, powyżej 18 % - 222. W miejscu sprzedaży - 131, w tym: do 4,5% (oraz piwa) - 128, od 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa - 81, powyżej 18% - 77.

Liczba i rodzaje **wydanych nowych zezwoleń** na sprzedaż napojów alkoholowych. ogółem wszystkich nowych zezwoleń 467, poza miejscem sprzedaży - 296, w tym do 4,5 % oraz piwa - 112, w tym; od 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa - 94, powyżej 18 % - 90., powyżej 18 % - 171, w tym do 4,5 % oraz piwa - 79, od 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa 45, powyżej 18% - 47.

Liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych 466.

Ilość decyzji Gminy dotyczących cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z powodu sprzedaż alkoholu osobom nieletnim 1, z powodu nieprzestrzeganie warunków określonych w zezwoleniu - 1.

Gliwice w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie działają następujące organizacje: OPS, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Policja, Sąd, Izba Wyrzeźwień, GKRPA. Na terenie Miasta Gliwice prowadzone jest poradnictwo i interwencja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizowany jest program ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W ramach pomocy i przeciwdziałania przemocy w rodzinie odnotowano : 272 sprawców przemocy w rodzinie i 279 ofiar przemocy w rodzinie.

Pomoc mieszkańcom Gliwic udzielona przez **Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach w roku 2008** oscyluje około 3891 osób, liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej Ośrodka Pomocy Społecznej, które zostały objęte tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny wynosi: 278 rodzin. Wysokość środków finansowych przeznaczonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym wynosi: 407.932,90 zł.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonują: 2 punkty konsultacyjne dla ofiar przemocy w rodzinie, Schronisko /hotel dla ofiar przemocy w rodzinie. W ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie działa grupa wsparcia oraz funkcjonuje program ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W celu zwiększenia dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, uruchomiono telefon dla ofiar przemocy domowej oraz schronisko, hostel dla ofiar przemocy. Dodatkowa forma wsparcia działań na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom to finansowanie zatrudnienia osób pracujących w placówkach pomagających ofiarom przemocy domowej oraz finansowanie istniejących placówek udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, finansowanie remontów lub adaptacji placówek pomocy ofiarom przemocy.

Policja w trakcie swej działalności w ubiegłym roku zatrzymała 39 nietrzeźwych osób poniżej 18 roku życia. Nieletni zostali zatrzymani w policyjnej izbie dziecka lub odwiezieni do domów rodzinnych. Policja zatrzymała również w pomieszczeniach policyjnych 23 osoby nietrzeźwe podejrzane o dokonanie czynu zakazanego w celu wytrzeźwienia. Na terenie Gliwic 123 osoby zostały przewiezione do Izby Wyrzeźwień w Zabrze. Dodatkowo Policja podejmowała następujące działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców: w ramach teoretycznych kursów przygotowujących do zdobycia prawa jazdy wprowadzono dodatkowe zajęcia dotyczące edukacji na temat wpływu alkoholu na organizm kierowcy oraz obliczania stężenia alkoholu we krwi, a także przeprowadzono edukację społeczną na temat bezpieczeństwa na drogach poprzez wydawanie ulotek, plakatów, udziału w kampaniach lokalnych na rzecz bezpieczeństwa na drogach.

Sąd Rejonowy w Gliwicach realizuje zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez kuratorów sądowych w formie wywiadów środowiskowych i indywidualnego nadzoru nad rodzinami z problemem alkoholowym.

Miejska Izba Wyrzeźwień w swych strukturach organizacyjnych prowadzi Punkt Konsultacyjny i Telefon Zaufania. W ramach Miejskiego Telefonu Zaufania przeprowadzono 881 rozmów telefonicznych, 33 rozmowy drogą elektroniczną. Najczęściej występujące problemy to: uzależnienia od narkotyków, nadużywanie alkoholu, problemy wychowawcze związane z dorastaniem dzieci, przemoc domowa, uzależnienie od środków psychotropowych, kłopoty małżeńskie i rodzinne, sprawy alimentacyjne, syndrom wypalenia zawodowego, bezrobocie, niepełnosprawność, samotność, choroby psychiczne itp.

Głównym zadaniem psychologów pracujących w Punkcie Konsultacyjnym jest udzielanie wsparcia osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej oraz zachęcenia do zmiany dotychczasowego trybu życia. W trakcie działania punktu konsultacyjnego udzielono 630 porad dla osób opuszczających Miejską Izbę Wyrzeźwień, oraz 110 porad dla członków rodzin osób uzależnionych. Najczęściej zgłaszanymi problemami przez osoby trafiające do Punktu

Konsultacyjnego to: nieumiejętność radzenia sobie z problemami alkoholowymi małżonków, konflikt w rodzinie, przemoc, problemy zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu, bezrobocie. W trakcie prowadzonej konsultacji z psychologami zatrudnionymi w punkcie podejmowane są interwencje, przeprowadzenie mini edukacji alkoholowej, rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu uzależnienia, motywowanie do podjęcia leczenia, dostarczanie informacji o możliwościach podejmowania profesjonalnej terapii, udzielanie wsparcia emocjonalnego i pomocy psychologicznej osobie po zakończonej terapii odwykowej ich rodzin, udzielenie informacji o wyspecjalizowanych placówkach świadczących pomoc, promowanie zdrowego trybu życia. Pomoc udzielana jest zarówno osobom uzależnionym, współuzależnionym.

Na terenie Gliwic funkcjonuje **Klub Integracji Społecznej**, w roku 2008 odnotowano 350 uczestników zajęć w tym uzależnionych od alkoholu było 245 osób.

Pomoc dla ofiar z problemami alkoholowymi na terenie Miasta Gliwice można uzyskać w 4 placówkach specjalistycznych: poradniach/przychodniach terapii uzależnień od alkoholu i współuzależnienia lub poradniach leczenia uzależnień: Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień, Poradnia Psychologiczna „PARTNER”, NZOZ „FENIKS”, „Psycho - med.” NZOZ.

Dodatkowo po pomoc można się udać do Stowarzyszenia Abstynentów i Klubu Abstynentów „Krokus” w Gliwicach. Stowarzyszenie „Krokus” prowadzi telefon zaufania dla osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin (rocznie około 1200 rozmów telefonicznych), działają grupy wsparcia, samopomocy grupy dorosłych dzieci alkoholików (DDA), organizowane są mitingi dla osób wyleczonych i ich rodzin, 3 grupy samopomocowe AA oraz jedna grupa AL.-ANON, organizowane są profilaktyczne wykłady oraz szereg dodatkowych zajęć w formie obozów terapeutycznych, zlotów rodzin abstynenckich. Terapie w grupach prowadzone są przez profesjonalnych terapeutów, skupiają się na problemach związanych z nawrotami choroby alkoholowej, czy od narkotyków. Dodatkowo udzielne są bezpłatne porady prawne.

Profilaktyka szkolna i środowiskowa: Na terenie placówek szkolnych zrealizowane zostały między innymi następujące programy profilaktyczne: „Noe”, „Uzależnienie przecież nie ja”, „Spójrz inaczej”, „Jak żyć z ludźmi”, „Nasze spotkania”, „Korekta”- warsztaty prowadzone przez licencjonowaną terapeutę pracowni uzależnień, „Szansa”, „Starszy brat, starsza siostra”, „Odłot”, „Różowa wstążeczka”, „Trzy koła”, „Nasze dzieci są bezpieczne” „Spróbuj inaczej”, „Program 7 kroków - Drugi Elementarz”, „Opowiem Ci bajkę”, „Sytuacje ryzykowne”, „Szkolne programy profilaktyczne”, „Zanim spróbujesz”. Profilaktyka jest realizowana w ramach szkolnych programów profilaktycznych, oraz pozaszkolnych (środowiskowych) programów profilaktycznych. Ogółem w programach uczestniczyło 1305 uczniów, 5 nauczycieli i 58 rodziców. Programy zostały sfinansowane ze środków finansowych przeznaczonych w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za kwotę ok.16.800 zł.

Opieką nad dziećmi i młodzieżą zagrożonymi patologiami społecznymi, zajmują się świetlice działające w ramach stowarzyszeń i parafii, oraz świetlice przy szkołach. 17 świetlic realizuje program socjoterapeutyczny, a 15 to świetlice opiekuńczo - wychowawcze. Ogółem w świetlicach opiekę znalazło ok. 900 dzieci, z czego w socjoterapeutycznych 514, a pozostałe w opiekuńczo - wychowawczych. W placówkach zatrudnieni są wychowawcy, terapeuci, psychologowie i pedagodzy ok. 70 pracowników, a także wolontariusze i dodatkowi pracownicy. W świetlicach prowadzone są różne formy pomocy dziecku : zajęcia psychokorekcyjne, terapeutyczne, opiekuńczo - wychowawcze, prowadzone jest dożywianie uczestników pozalekcyjnych programów opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych w ilości ok. 870 dzieci rocznie. Koszt dożywiania to kwota rzędu 174 tys. zł. Łącznie utrzymanie świetlic na terenie Miasta Gliwice wynosi 704 tys. zł. z czego socjoterapeutyczne to koszt: 365 tys. zł., a opiekuńczo wychowawcze 339 tys. zł.

Do innych działań profilaktycznych adresowanych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemami alkoholowymi można zaliczyć corocznie organizowane kolonie z programem profilaktycznym. Na przedmiotowych koloniach wypoczywało 370 dzieci. Koszt zorganizowania kolonii wynosił 205 tys. zł. W ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych organizowane są również różne inne formy (zajęcia sportowe na boiskach sportowych zwiększające sprawność fizyczną, doskonalące umiejętności sportowe, wyrabiające koordynację ruchową, popularyzacja gier zespołowych, wyjazdy na basen, wycieczki piesze rowerowe na terenie i poza Gliwicami, organizowanie międzyświetlicowych turniejów sportowych i plastycznych, zajęcia relaksacyjne, wycieczki do parku, projekcje filmów, zajęcia okolicznościowe: spotkania Wigilijne, Wielkanocne, Wieczór Andrzejkowy, Barbórka, Mikołaj, nauka przygotowywania posiłków, odrabianie lekcji szkolnych, zajęcia rozwijające umiejętności manualne: zabawy konstrukcyjne, układanki, malowania farbami, rysowanie, modelowanie z gipsu, zajęcia muzyczne, małe formy teatralne, zajęcia w pracowniach komputerowych, zajęcia skierowane na pielęgnowanie tradycji, przybliżenie historii, udział w Jasełkach, wyprawy na wystawy tematyczne itp.) zajęć pozaszkolnych z zakresu

zagospodarowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży z terenu Miasta Gliwice, liczba uczestników ok.400 osób.

Dodatkową formą realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Miasta Gliwice to edukacja publiczna. W ramach edukacji publicznej przeprowadzono szkolenia dla pracowników i wolontariuszy (149) osób z Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Gliwicach w ramach programu działania skierowane były do osób uzależnionych –bezdolnych przebywających w schronisku. Koszt to kwota 2.700 zł. W roku 2008 Gliwice uczestniczyło w Ogólnopolskiej Kampanii Społecznej „Prowadzę jestem trzeźwy” koszt udziału Miasta to kwota ok. 6.000 zł.

Ponadto w roku 2009 Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w trakcie przygotowywania obecnego programu zwrócił się do: placówek oświatowych z terenu Miasta Gliwice, Poradni Leczenia Uzależnień w Gliwicach, Kuratorium Oświaty w Gliwicach, 4 Szpitali z Gliwic: Wielospecjalistycznego Sp. z o.o., Szpitala Miejskiego Sp. z o.o., 106 Szpital Wojskowy w Gliwicach, VITO –MED. Sp. z o.o. oraz do SPZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku, a także do Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach, Gliwickiego Ośrodka Metodycznego w Gliwicach, Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej w Gliwicach, Miejskiego Zarząd Usług Komunalnych w Gliwicach – Izba Wyttrzeźwień, Komendy Policji w Gliwicach Wydział Prewencji i Wydział Ruchu Drogowego, Straży Miejskiej w Gliwicach, Kuratorów Sądu Rejonowego w Gliwicach z prośbą o określenie i przekazanie swoich potrzeb do tworzonego Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2010.

Powyższe dane dostarczyły podstawowych informacji o stanie problemu alkoholowego na terenie Miasta Gliwice. Przedmiotowe konsultacje umożliwiły szczegółowe zaprezentowanie zakresu działania poszczególnych placówek, instytucji oraz organizacji, jako realizatorów działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Mieście Gliwice w latach ubiegłych, w obecnym 2009 roku, a także zaplanowanych działań na kolejny rok. Dane te dostarczyły informacji i przesłanki do wyciągnięcia wniosków do ewaluacji programu na kolejny lata.

ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA MIASTA GLIWICE NA ROK 2010

Wyodrębnienie w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych **12 kierunków działań i 7 zadań** wynika z określonych potrzeb lokalnych, przyjętej strategii i celów działania. Ich wykonanie opiera się na przeprowadzonej analizie obecnej sytuacji problemów alkoholowych występujących na terenie Miasta Gliwice, a związane jest ponadto z potencjalnymi możliwościami prowadzenia zorganizowanych form pracy i wykonania w oparciu o posiadane lokalne zasoby instytucjonalne i osobowe.

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Ograniczenie dostępności alkoholu poprzez kreowanie lokalnej polityki dostępności do alkoholu oraz budowanie efektywnego systemu leczenia, zapobiegania i likwidacji problemów alkoholowych.
2. Doskonalenie systemu wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.
3. Zwiększenie dostępności do leczenia uzależnionych od alkoholu mieszkańców Gliwic w zakładach opieki zdrowotnej – lecznictwo ambulatoryjne.
4. Podejmowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i sportowych w placówkach oświatowych oraz świetlicach.
5. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez promowanie sportu.
6. Zwiększenie ilości szkoleń dla przedstawicieli różnych grup społecznych i zawodowych, stykających się z problemami uzależnień oraz przemocy w zakresie rozpoznawania i rozwiązywania powyższych problemów.
7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, podmiotami i jednostkami miejskimi, realizującymi programy profilaktyczne z zakresu uzależnień alkoholowych.
8. Stworzenie na terenie Miasta Gliwice mapy placówek pomagających osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin.
9. Stworzenie zespołu interdyscyplinarnego ds. rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Miasta Gliwice.
10. Wypracowanie trwałego systemowego działania i reagowania wobec dzieci i młodzieży żyjących w rodzinach dysfunkcyjnych (uzależnionych od alkoholu).

wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba osób podejmujących leczenie,
- liczba przeprowadzonych rozmów motywujących,
- liczba przeprowadzonych badań przez uprawnionych biegłych,
- liczba udzielonej pomocy ofiarom przemocy,
- liczba zrealizowanych programów pomocowych.

ZADANIE 3 :

PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH, A TAKŻE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W POZALEKCYJNYCH PROGRAMACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH POPRZEC:

1. Podejmowanie działań edukacyjnych i kontrolnych skierowanych do sprzedawców alkoholu mających zlikwidować dostępność alkoholu dla nieletnich.
2. Prowadzenie programów profilaktyczno - edukacyjnych dla osób mających problemy z używaniem alkoholu.
3. Podejmowanie działań edukacyjnych mających na celu zmianę struktury spożycia napojów alkoholowych poprzez promowanie mody na trzeźwość.
4. Dofinansowanie i finansowanie programów profilaktycznych adresowanych dla dzieci i młodzieży.
5. Tworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo - wychowawczych, socjoterapeutycznych.
6. Finansowanie programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.
7. Finansowanie kolonii i obozów z programem profilaktycznym dla dzieci uczęszczających w ciągu roku na zajęcia w świetlicach socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych.
8. Promowanie nowych, bardziej skutecznych programów profilaktycznych.
9. Opracowanie i wdrażanie autorskich i pilotażowych programów profilaktycznych.
10. Dofinansowanie działań sportowych, jako alternatywnego sposobu spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.
11. Objęcie szkoleniami podstawowymi z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przedstawicieli policji, pracowników pomocy społecznej, kuratorów sądowych, straży miejskiej, przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych instytucji realizujących miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
12. Organizowanie edukacji publicznej poprzez prezentację w mediach wiedzy na temat problemów związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu.
13. Realizacja Programu Aktywnego Przeciwdziałania Alkoholizmowi poprzez :
 - a) tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb związanych z kulturą fizyczną m. in. troską o utrzymanie i zwiększenie liczby obiektów sportowych, terenów rekreacyjnych,
 - b) tworzenie nowych osiedlowych placów zabaw oraz stałe odnawianie bazy urządzeń i sprzętu sportowego,
 - c) tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży - świetlic, klubów sportowych itp. oraz stałe odnawianie bazy materiałowej placówek w potrzebny sprzęt i urządzenia sportowe,
 - d) finansowanie i dofinansowanie modernizacji i remontów obiektów sportowych oraz ich wyposażenia.
14. Organizowanie i finansowanie profilaktycznych kampanii społecznych, o zasięgu lokalnym.
15. Udział i współfinansowanie profilaktycznych kampanii społecznych o zasięgu ogólnopolskim.
16. Promocja zdrowego stylu życia w formie organizowania, współorganizowania i wspierania finansowego festynów, konkursów, olimpiad, zawodów sportowych, imprez profilaktycznych i sportowych itp.
17. Udzielanie wsparcia finansowego i doposażenia w materiały edukacyjne Policji i Staży Miejskiej w ramach organizowanych i współorganizowanych działań profilaktycznych np. udział w kampaniach społecznych, akcjach edukacyjnych itp.
18. Promowanie oraz udzielanie wsparcia finansowego na organizowane i współorganizowane konferencje i sympozjów edukacyjnych adresowanych dla mieszkańców Gliwic, a związanych z profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy.

11. Restrukturyzacja istniejących świetlic opiekuńczo - wychowawczych, oraz zwiększenia ilości świetlic socjoterapeutycznych na terenie Miasta Gliwice.
12. Poszerzenie działań edukacyjno - profilaktycznych dla przyszłych matek w zakresie płodowego zespołu alkoholowego – FAS.

ZADANIA DO REALIZACJI W ROKU 2010:

ZADANIE 1 :

ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU POPRZEZ:

1. Realizację programów terapeutycznych, wspierających, motywujących, podtrzymujących abstynencję w ramach pomocy osobom uzależnionymi po przebytych podstawowym programie terapii.
2. Realizację programów pomocy dla młodzieży nadużywającej napojów alkoholowych w połączeniu z innymi środkami psychoaktywnymi.
3. Realizację programów szkoleniowych oraz szkoleniowo - motywujących w szczególności dla bezrobotnych mających problemy alkoholowe oraz ich rodzin.
4. Realizację programów adresowanych dla bezdomnych nadużywających napojów alkoholowych.
5. Wspieranie działalności punktu pomocy rodzicom dzieci, które spożywają alkohol.
6. Finansowanie działalności Klubu Abstynentów "KROKUS"
7. Stworzenie na terenie Miasta mapy placówek pomagających osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin.
8. Zwiększenia dostępności leczenia osób uzależnionych od alkoholu w zakładach opieki zdrowotnej - lecznictwo ambulatoryjne.

wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba programów terapeutycznych, wspierających, motywujących, podtrzymujących abstynencję,
- liczba programów adresowanych dla młodzieży, dla bezdomnych,
- liczba programów szkoleniowych,
- liczba udzielonych wsparć finansowych i organizacyjnych dla podmiotów pomagającym dzieciom,
- liczba zakupionych usług z zakresu profilaktyki i leczenia uzależnień,
- liczba pacjentów.

ZADANIE 2 :

UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE, POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE POPRZEZ:

1. Podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu.
2. Przeprowadzanie rozmów motywujących do podjęcia leczenia dobrowolnego osób zgłaszanych do objęcia leczeniem przymusowym.
3. Kierowanie na badania psychologiczne i psychiatryczne w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
4. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej.
5. Dofinansowanie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i problemem przemocy.
6. Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, poprzez współpracę z policją, strażą miejską, OPS, przedstawicielami służby zdrowia, placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy.
7. Opracowanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy dla ofiar przemocy domowej.
8. Prowadzenie grup pomocowych dla ofiar przemocy domowej,
9. Prowadzenie pomocy indywidualnej z zakresu psychologii i pomocy prawnej,
10. Współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy ofiarom przemocy domowej,
11. Realizacja programów rehabilitacyjnych dla sprawców przemocy,
12. Prowadzenie punktów konsultacyjno - informacyjnych.
13. Wypracowanie trwałego systemu działania i szybkiego reagowania wobec dzieci i młodzieży żyjącej w rodzinach dysfunkcyjnych (uzależnionych od alkoholu).

ZADANIE 6 :

WSPIERANIE ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO POPRZEZ ORGANIZOWANIE I FINANSOWANIE CENTRÓW INTEGRACJI SPOŁECZNEJ POPRZEZ:

1. Stworzenie programów osłonowych w celu przeciwdziałania ubóstwu, bezrobociu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba programów osłonowych.

ZADANIE 7 :

DIAGNOZOWANIE I MONITOROWANIE PROBLEMÓW UZALEŃNIEŃ NA TERENIE MIASTA GLIWICE POPRZEZ:

1. Zlecenie i finansowanie przeprowadzenia diagnozowania i monitorowania problemów uzależnień na terenie Miasta Gliwice.

wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba przeprowadzonych diagnoz,
- liczba przeprowadzonych monitoringów,
- liczba przeprowadzonych analiz własnych,
- liczba stworzenia nowych baz danych statystycznych.

ODBIORCY PROGRAMU:

mieszkańcy Miasta Gliwice, w szczególności:

1. osoby uzależnione od alkoholu, rodziny z problemami alkoholowymi,
2. dzieci i młodzież, w szczególności dzieci zagrożone z powodu występowania problemu alkoholizmu w rodzinie,
3. dorosłe osoby narażone na skutki uzależnienia (np. dorosłe dzieci alkoholików),
4. wybrane grupy społeczne (np. kierowcy, sprzedawcy, itp.),
5. pracownicy instytucji zajmujący się zawodowo przeciwdziałaniem alkoholizmowi oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych (np. kuratorzy zawodowi, policjanci, pracownicy straży miejskiej, personel medyczny, pedagodzy, nauczyciele, psychologowie, pracownicy socjalni, terapeuci, pracownicy placówek opiekuńczo wychowawczych, pracownicy placówek leczenia odwykowego, pracownicy odpowiedzialni merytorycznie za realizację MPPiRPA, przedstawiciele MKRPA),
6. instytucje i organizacje pozarządowe, działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

REALIZATORZY MPPiRPA :

I. Urząd Miejski Gliwice w szczególności :

1. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych,
2. Wydział Edukacji,
3. Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych,
4. Wydział Inwestycji i Remontów,
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gliwicach

II. Przy współudziale:

1. Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach,
2. Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gliwicach,
3. placówek oświatowych w Gliwicach (Szkoły Podstawowe, Gimnazja, Szkoły Ponadgimnazjalne, Wyższe Uczelnie, Gliwicki Ośrodek Metodyczny w Gliwicach, Poradnia Pedagogiczno - Psychologiczna w Gliwicach),

19. Opracowanie, wydawanie i zlecenie druku broszur, biuletynów, ulotek i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym.
20. Opracowanie i wydawanie informatorów na temat placówek i instytucji działających na terenie Miasta Gliwice, a pomagających osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin.
21. Modyfikacja sieci istniejących świetlic socjoterapeutycznych oraz opiekuńczo - wychowawczych.
22. Wprowadzenie i realizacja działań edukacyjno-profilaktycznych w zakresie płodowego Zespołu alkoholowego – FAS.

wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba zrealizowanych programów edukacyjnych,
- liczba udzielonych dofinansowania do realizowanych działań edukacyjnych,
- liczba zrealizowanych szkoleń,
- liczba zrealizowanych prelekcji,
- liczba opracowanych i wydanych informatorów,
- liczba świetlic opiekuńczo wychowawczych,
- liczba świetlic socjoterapeutycznych.

ZADANIE 4 :

WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH POPRZEZ:

1. Współpraca z lokalnym systemem rozwiązywania problemów alkoholowych np. leczeniem odwykowym, pomocą społeczną, organizacjami pozarządowymi zaangażowanymi w realizację gminnego programu.
2. Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym.
3. Wspieranie instytucji, stowarzyszeń klubów sportowych i organizacji pozarządowych realizujących działania związane z profilaktyką alkoholową, postawą i zachowaniami mieszkańców związanych z alkoholem i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
4. Współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych.
5. Współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.
6. Wspieranie działalności punktu pomocy rodzicom dzieci, które spożywają alkohol.
7. Promowanie oraz udzielanie wsparcia finansowego organizacjom pozarządowym i jednostkom organizacyjnym działającym na rzecz mieszkańców Miasta Gliwice w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
8. Stworzenie, opracowanie zasad działania, wdrożenie i realizacja pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Miasta Gliwice.

wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba nawiązanych współprac ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi
- liczba przeprowadzonych spotkań przez Zespół Interdyscyplinarny,
- liczba udzielonych wsparć finansowych dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych oraz innych instytucji i podmiotów,
- liczba udzielonych wsparć organizacyjnych dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych oraz innych instytucji i podmiotów,

ZADANIE 5 :

PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH REKLAMY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH I ZASAD ICH SPRZEDAŻY ART. 13¹ I 15 USTAWY ORAZ WYSTĘPOWANIA PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO POPRZEZ:

1. Organizowanie wspólnych akcji służb porządkowych i członków GKRPA dotyczących przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia i osobom nietrzeźwym.

wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba kontroli przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu,
- liczba akcji służb porządkowych.

5. placówek opiekuńczo – wychowawczych w Gliwicach,
6. Izby Wyrzeźwień w Gliwicach,
7. Komendy Policji w Gliwicach,
8. Straży Miejska w Gliwicach,
9. Kuratorium Oświaty w Katowicach oddział Gliwice,
10. Sądu Rejonowego w Gliwicach,
11. Prokuratury w Gliwicach,
12. placówek służby zdrowia z terenu Miasta Gliwice,
13. organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta,
14. oraz innych podmiotów działających w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi.

ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU:

1. Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki Alkoholowej odbywa się w ramach zadań własnych gminy z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Dokumentem prawnym tworzącym podstawy do prowadzenia i finansowania działań związanych z profilaktyką alkoholową i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

SKŁAD, ZASADY DZIAŁANIA I FINANSOWANIA PRAC GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została powołana Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gliwice Nr 1287/07 z dnia 9 listopada 2007r.
2. W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi 11 osób.
3. W ramach Komisji działają dwa zespoły:
 - a) **Zespół ds. leczenia odwykowego** – zajmuje się problemem nadużywania alkoholu przez mieszkańców Gliwic.
 - b) **Zespół kontrolujący placówki handlowe** – zajmuje się kontrolą placówek handlowych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
4. **Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.** Swoim zakresem działania GKRPA obejmuje teren Miasta Gliwice - planuje, inicjuje, koordynuje i ocenia działalność w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. **Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:**
 - a) Za udział w posiedzeniu Komisji, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie wypłacane na podstawie listy obecności z posiedzenia Komisji.
 - b) Wysokość wynagrodzenia wynosi 10% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. Nr 200 poz. 1679 z poz. zm.) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w danym roku.

MONITOROWANIE:

Celem monitoringu jest stałe analizowanie różnymi metodami danych dotyczących występowania zjawiska uzależnienia od alkoholu na terenie Gliwic. Monitoring dostarcza podstawowych informacji do planowania działań profilaktycznych, a także w zakresie rozwiązywania istniejących problemów alkoholowych. Dostarcza przesłanek do oceny ich skuteczności. Poprzez monitoring zbierane i analizowane są dane, które pozwalają na opracowanie wniosków oraz dostarczają danych niezbędnych do ewaluacji programu w kolejnych latach.

Naczelnik Wydziału
Zdrowia i Spraw Społecznych:

Lucyna Woźniak

2009 -09- 24

1. Zlecenie profesjonalnej diagnozy problemów alkoholowych (we własnym zakresie lub zlecenie specjalistom).
2. Zlecenie profesjonalnego monitoringu problemów alkoholowych na terenie Miasta Gliwice (metody ilościowe, metody jakościowe).
3. Prowadzenie analizy danych otrzymanych w diagnozie i monitoringu oraz wprowadzanie działań ewaluacyjnych.

Sposoby zbierania danych:

1. Zbieranie informacji o tym, z jakimi problemami aktualnie musimy się zmierzyć Miasto Gliwice - pozwoli to na określenie celów i zadań gminnego programu na lata najbliższe.
2. Systematycznie prowadzony monitoring - powtarzanie tych samych badań, zbieranie tych samych informacji w określonym, czasie np. co rok, co dwa lata - pozwoli to na sprawdzenie, czy program przynosi oczekiwane efekty.
3. Sposoby prowadzenia monitoringu:
 - a) wywiady i ankiety przeprowadzone z przedstawicielami instytucji działającymi na terenie Miasta Gliwice (szkoły, placówki medyczne, ośrodek pomocy społecznej, izba wytrzeźwień, itp.) oraz z wybranymi grupami mieszkańców (młodzież, rodziny osób uzależnionych, osoby uzależnione, itp.),
 - b) zbieranie danych liczbowych (np. liczby zatrzymanych nietrzeźwych kierowców),
 - c) zbieranie danych statystycznych (dane Policji, dane z placówek leczenia uzależnień, dane z Ośrodka Pomocy Społecznej, dane GUS,
 - d) wykonywanie badań ankietowych w populacji ogólnej mieszkańców Miasta Gliwice (np. wśród uczniów szkół, wśród pracowników zakładów pracy, wśród pracowników placówek służby zdrowia itp.).

POSTANOWIENIA KOŃCOWE:

Nadzór i bezpośrednią kontrolę nad realizacją i wykonaniem programu z ramienia Prezydenta Miasta wykonuje Naczelnik Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gliwicach.